

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-05-4

Beslutsdatum

05.04.2005

Postningsdag

05.04.2005

Sökanden

Brändö Lax Ab
Enklinge Forell Ab genom Brändö Lax Ab
22920 Åva

Ärende

Brändö Lax Ab ansöker om tillfällig ändring av befintliga tillstånd enligt 31 §, 1 mom. punkt 2 i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), nedan kallad miljöskyddslagen. Brändö Lax Ab har genom fullmakt givits rätten att söka för Enklinge Forell Ab.

Ansökan avser ändring av tillståndsvillkor i befintliga miljötillstånd för odling av regnbågslox vid Enklobb (MPN-02-37) och Bredholm (ÅMI-99-01-108) i Kumlinge kommun samt Lejgrund (MPN-02-37) i Brändö kommun.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar Brändö Lax Ab och Enklinge Forell Ab med stöd av 24 och 31 §§ miljöskyddslagen ändring av tillståndsvillkor för odling av regnbågslox vid Enklobb (MPN-02-37) och Bredholm (ÅMI-99-01-108) i Kumlinge kommun samt Lejgrund (MPN-02-37) i Brändö kommun.

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlag för landskapet Åland (1996:61), nedan kallad vattenlagen, och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättningsyrkanden enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

Detta tillstånd omfattar tillfällig ändring av tillståndsvillkor 1 i befintliga miljötillstånd ÅMI-99-01-108, MPN-01-75 och MPN-02-37 samt villkor 2 i MPN-01-75. De ändrade villkoren är i kraft till den 31.12.2006 under förutsättning att sökandena innehar rätt till de för verksamheten erforderliga vattenområdena. I övriga delar gäller under denna tid de befintliga tillstånden och därmed den giltighetstid som stadgats i dessa. Efter utgången av

år 2006, då beviljade ändringar förfaller, gäller åter vad som stadgats i laga kraft vunna tillstånd för respektive odlingsenhet.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor som upprättats med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7§ vattenlagen:

- 1) Det foder som årligen används vid odlingsplatserna får högst innehålla:
 - a) Under år 2005 får den totala mängd foder som används vid Bredholm och Enklobb högst innehålla 7000 kg fosfor och 55085 kg kväve, dock så att mängden foder som används vid Enklobb ej överskrider ett närsaltsatsinnehåll på 2760 kg fosfor och 21102 kg kväve. Vid Lejgrund får inget foder användas.
 - b) Under år 2006 får den totala mängd foder som används vid Lejgrund högst innehålla 2900 kg fosfor och 23845 kg kväve och den totala mängd foder som används vid Bredholm högst innehålla 4100 kg fosfor och 31240 kg kväve. Vid Enklobb får inget foder användas.
- 2) Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte överskrida 7 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk.

De specifika belastningsvärdena beräknas genom att från näringsmängden av det årligen använda fodret subtrahera den mängd näring som bundits i fiskens tillväxt och genom att dividera den på detta vis erhållna differensen med fiskens årliga tillväxt. Den odlade regnbågslaxen innehåller 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve.

Miljöberättelse

Detta beslut behöver ej föregås av en miljökonsekvensbedömning. Den information och utredning som, enligt 5 § landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut finns i beslutstexten.

Beslutsmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, utlåtanden som anförts i ärendet och förutsättningarna för beviljande av ändring av tillstånd. Vid avgörandet har nämnden även beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden finner med nedanstående motiveringar att sökanden med iakttagande av villkoren i detta beslut, och i övriga delar det som stadgas i befintliga tillstånd, uppfyller förutsättningarna enligt 6 kap. 4 § vattenlagen och 24 § miljöskyddslagen. Miljöprövningsnämnden beviljar därmed ändring av tillstånd.

Förutsättningar för ändring av tillstånd

Brändö Lax har med anledning av att en av fisken vid en av bolagets odlingsenheter drabbats av den smittsamma virusjukdomen VHS ansökt om att tillfälligt få omfördela fisken vid odlingsenheterna Enklobb och Bredholm i Kumlinge kommun samt Lejgrund i Brändö kommun för att förhindra ytterligare sjukdomsfall och smittospridning samt negativ inverkan på bolagets ekonomi.

Miljöprövningsnämnden anser att de omständigheter som drabbat Brändö Lax Ab:s verksamhet är av sådan art att de ej kunnat förutses och att förutsättningarna för beviljande av ändring av tillstånd i 31 § miljöskyddslagen 1 mom. punkt 2 därmed uppfylls.

Enligt 5 kap. 4 § 1 mom. vattenlagen skall landskapsregeringen utfärda sådana kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att med god säkerhetsmarginal klara de allmänna förutsättningarna för vattenföretag eller vattenfarliga verksamheter som anges i 5 kap. 1-2 §§ vattenlagen. Miljöprövningsnämnden konstaterar att landskapsregeringen ej utfärdat kvalitetsnormer och att 5 kap. 9 § 2 mom. i vattenlagen därmed skall tillämpas. Enligt 5 kap. 9 § 2 mom. får ny eller ändrad verksamhet i vattenområde, för vilken kvalitetsnormer som syftar till att begränsa övergödning inte gäller, endast komma till stånd om det visas att verksamheten inte kan bidra till ökad övergödning i området eller om förbättringsoverskott nyttjas enligt bestämmelserna i vattenlagens 5 kap. 12 §.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att de tre odlingarna är lokaliserade i samma sund och därmed har en gemensam påverkan på vattenområdet. Detta stöds också av det utlåtande som inkommit från Ålands Landskapsregering.

I gällande tillstånd för odlingsenheten vid Bredholm får den specifika belastningen ej överskrida 8 gram fosfor och 70 gram kväve medan den i gällande tillstånd för odlingen vid Lejgrund ej får överskrida 7 gram fosfor och 44 gram kväve. I gällande tillstånd för enheten vid Enklobb får den specifika belastningen ej överskrida 7 gram fosfor och 50 gram kväve. Ansökan avser att under 2005 tillfälligt få överflytta Lejgrunds produktion till Bredholm och Enklobb och under 2006 flytta Enklobbs produktion till Lejgrund och Bredholm. Då det är en omöjlighet att mata fisken så att den del som motsvarar den överförda kvoten har en annan specifik belastning jämfört med den som gäller för den odlingsenhet dit fisken flyttats ändrar miljöprövningsnämnden på kravet på specifik belastning. Kravet ändras så att den specifika belastningen vid de tre odlingsenheterna får vara högst 7 gram fosfor och 50 gram kväve, i enlighet med nu gällande praxis vid miljöprövningsnämnden som baseras på Helcoms rekommendationer. För att bibehålla samma teoretiska belastning på vattenmiljön i enlighet med vad som stadgas i 5 kap. 9 § 2 mom. vattenlagen innebär ett ändrat krav på specifik belastning enligt nämndens beräkningar nedan att mängden tillåten fosfor och kväve i fodret vid Bredholm ökar, förblir oförändrad vid Enklobb medan mängden tillåten kväve minskar vid Lejgrund.

Schematisk beräkning av belastning av näringsämnen från odlingen vid Bredholm.

		Fosfor (kg)		Kväve(kg)	
1.					
Belastn enl tidigare tillstånd	År	2001	1800	15000	
Tillåtet närsaltsinnehåll ger max. fodermängd			200000	202703	
Fodermängden ger fisktillväxt (FK 1,3)			153846	155925	
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken			615	4288	
<i>Teoretisk belastning</i>			<i>1185</i>	<i>10712</i>	
<i>Specifik belastning</i>			<i>0,008</i>	<i>0,069</i>	
2.					
Nya villkor för tillåten belastning	År	2005	2000	16945	
Tillåtet närsaltsinnehåll ger max. fodermängd			235294	260692	
Fodermängd ger fisktillväxt (FK 1,15)			204604	226689	
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken			818	6234	
<i>Teoretisk belastning</i>			<i>1182</i>	<i>10711</i>	
<i>Specifik belastning</i>			<i>0,006</i>	<i>0,047</i>	
3.					
<i>Skillnad mellan tidigare tillstånd och nya tillståndsvillkor</i>		%	0	0	

Schematisk beräkning av belastning av näringsämnen från odlingen vid Lejgrund

		Fosfor (kg) Kväve(kg)	
1.			
Belastn enl tidigare tillstånd	År	2002	
			3200 25000
Tillåtet närsaltsinnehåll ger max. fodermängd			355556 384615
Fodermängden ger fisktillväxt (FK 1,1)			323232 349650
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken			1293 9615
<i>Teoretisk belastning</i>			<i>1907 15385</i>
<i>Specifik belastning</i>			<i>0,006 0,044</i>

2.			
Nya villkor för tillåten belastning	År	2005	
			3200 24340
Tillåtet närsaltsinnehåll ger max. fodermängd			376471 374462
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)			327366 325619
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken			1309 8955
<i>Teoretisk belastning</i>			<i>1891 15385</i>
<i>Specifik belastning</i>			<i>0,006 0,047</i>

3.			
<i>Skillnad mellan tidigare tillstånd och nya tillståndsvillkor</i>	%	-1	0

Schematisk beräkning av belastning av näringsämnen från odlingen vid Enklobb

		Fosfor (kg) Kväve(kg)	
1.			
Villkor för tillåten belastning	År	2004	
			1800 13800
Tillåtet utsläpp ger max. fodermängd			211765 212308
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)			184143 184615
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken			737 5077
<i>Utsläpp, tot.beviljad mängd belastn.-bunden mängd</i>			<i>1063 8723</i>
<i>Specifik belastning</i>			<i>0,006 0,047</i>

2.			
Villkor för tillåten belastning	År	2005	
			1800 13800
Tillåtet utsläpp ger max. fodermängd			211765 212308
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)			184143 184615
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken			737 5077
<i>Utsläpp, tot.beviljad mängd belastn.-bunden mängd</i>			<i>1063 8723</i>
<i>Specifik belastning</i>			<i>0,006 0,047</i>

3.			
<i>Skillnad mellan tidigare tillstånd och nya tillståndsvillkor</i>	%	0	0

Beräkningarna av odlingarnas nya belastning har utgått ifrån bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är tillämpbar är en foderfaktor på 1,15 och att fodret innehåller 0,85 % fosfor och 6,5 % kväve samt att fisken binder 0,4% fosfor och 2,75% kväve.

Summan av de tre odlingarnas teoretiska belastning på vattenmiljön före en justering av kravet på specifik belastning är 4155 kg fosfor och 34820 kg kväve, medan den efter justering för specifik belastning är 4136 fosfor och 34819 kg kväve. Ändringen är därmed förenlig med 5 kap. 9 § 2 mom. Nämnden noterar att mängden tillåten fosfor och kväve inte står i kongruens med varandra vid Bredholm och Lejgrund, men konstaterar att detta är ett resultat av de villkor som finns i de befintliga tillstånden, ovan gjorda justering av

specifik belastning, den utveckling av foder och odlingsteknik som skett samt de förutsättningar som följer av 5 kap. 9 § 2 mom.

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen skall vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Då avsikten med den ansökta åtgärden är att hålla en odlingsplats tom i syfte att bekämpa smitta anser nämnden att det med beaktande av 4 kap. 1 och 6 §§ vattenlagen i enlighet med 4 kap. 7 § vattenlagen är skäligt att fördela belastningen så att den negativa påverkan på den lokala vattenmiljön blir så liten som möjligt så länge syftet med åtgärden åstadkoms.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att platsen för odlingsenheten vid Enklobb enligt den schematiska utredningen ”Förslag till det reviderade miljökontrollprogrammet för fiskodlingen på Åland” (Jukka Mehtonen, Husö biologiska station, 2000) har beräknats ha en yta på 1,48 km² och en öppenhet på 0,73. Odlingsenheten vid Lejgrund har beräknats ha en yta på 2,99 km² och en öppenhet på 1,17. Öppenheten har beräknats genom att dividera vattenytans area med tvärsnittsöppningarnas area. Öppenheten avspeglar vattenutbytestiden och är ett mått på ett områdes känslighet för övergödning. För odlingen vid Bredholm saknas beräkningar eftersom denna inte fanns år 2000. Nämnden konstaterar dock utgående från sjökortet att Bredholmsodlingen troligen är den plats med det bästa vattenutbytet av de tre. Utgående från detta konstaterar nämnden att Lejgrund och Bredholm sannolikt kommer att klara en ökad belastning bättre än odlingsplatsen vid Enklobb. Det saknas dock mätningar på verkliga vattenströmningar och vattenutbytet.

De undersökningar av vattenkvaliteten som skett inom ramen för det av Ålands landskapsregering godkända gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna under åren 1997 - 2003 visar att Enklobb är den odlingsenhet som är känsligast för lokal belastning.

Tabell 1: Odlingsenheten vid Enklobbs inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverknningar på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1997	inga	något eutroft	nøjaktig
1998	tydliga	något eutroft	god
1999	tydliga	något eutrof	god
2000	tydliga	eutrof	nøjaktig
2001	tydliga	något eutrof	nøjaktig
2002	tydliga	eutrof	-
2003	-	-	-

Tabell 2: Odlingsenheten vid Lejgrunds inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverknningar på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1997	lindriga	något eutrof	god
1998	inga	kargt	god
1999	lindriga	kargt	god
2000	-	-	-
2001	lindriga	något eutrof	god
2002	-	-	-
2003	liten	oligotrof	-

Tabell 3: Odlingsenheten vid Bredholms inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverknningar på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
2001	tydlig	något eutrof	god
2002	liten	eutrof	
2003	-	-	-

Utgående från odlingsplatsernas lämplighet, vattenkvalitet och förmåga att tillfälligt tåla en högre teoretisk belastning konstaterar nämnden att det i enlighet med 4 § i miljöskyddslagen, 4 kap. 1 § och 6-7 §§ i vattenlagen är skäligt att mängden fosfor och kväve som

under år 2005 tillåts belasta vattenmiljön vid Enklobb, i enlighet med ovan givna tillståndsvillkor, är mindre än den belastning som tillåts vid Bredholm. Detta stöds också av det utlåtande som inkommit från Ålands landskapsregering. Då nämnden anser att Bredholm och Lejgrund har en likvärdig förmåga att tåla en ökad belastning bifaller nämnden sökandens föreslagna fördelning av odlingen vid Enklobbs tillåtna närsaltsinnehåll om 50 procent på vardera plats under år 2006. Emellertid medför nämndens justering för specifik belastning att summan fosfor och kväve i tillståndsvillkor 1 b) ovan avviker från det resultat som erhållits om tillåten belastning i gällande tillstånd vid Bredholm respektive Lejgrund bara ökats med hälften vardera av den överförda mängden från Enklobb.

Ovanstående ändring av tillståndsvillkor kommer ej innebära att mer närsalter tillförs vattenområdet. Emellertid kommer den lokala belastningen på de platser där odlingarna är belägna tillfälligt öka och därmed förorsaka väsentlig olägenhet för vattenmiljön lokalt. Miljöprövningsnämnden konstaterar dock att det i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 3 § vattenlagen är skäligt att bevilja ändring av tillstånd under ansökt tid med hänsyn till att den ekonomiska nyttan under 2005 och nyttan för vattenmiljön vid Enklobb under 2006 överskrider den negativa påverkan på vattenkvaliteten, flora och fauna som kan följa av att ändringen tillåts.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att ovan ställda villkor och i övrigt de villkor som fastställts i de befintliga tillstånden för de tre odlingarna utgör ett sådant skydd att verksamheten ej står i strid med vad som stadgats i vattenlagens 4 kap. 4 § om enskilda och allmänna intressen.

Villkoren, vilka ges med stöd av 25 § i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 4-5 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas samt för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 52 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att Brändö Lax Ab i det material som inkommit till nämnden rörande verksamheten vid befintliga tillstånds handläggning påvisat tillräcklig kunskap, solvens och att bolaget är organiserat på ett trovärdigt sätt. Enligt inkommet material som ligger till grund för nu gällande tillstånd för Enklobb ägs Enklinge Forell Ab till 97 procent och sköts till 100 procent av Brändö Lax Ab. Enklinge Forell Ab har i detta ärende genom fullmakt överfört rätten att ansöka om ändring av tillstånd till Brändö Lax Ab.

Detta ändringsbeslut förutsätter att den ändrade verksamheten kan genomföras inom de områden som sökandena i det material som legat till grund för befintliga tillstånd uppvisat rådighet över och under förutsättning att sådan rådighet bibehålls.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av tillfällig ändring av tillstånd för odling av fisk i havet vid Enklobb och Bredholm i Kumlinge kommun samt Lejgrund i Brändö kommun.

Tillämpade lagrum

- Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001): 1 §, 3-5 §§, 7 §, 11 §, 22-25 §§, 28 §, 31 § och 52 §.
- Vattenlag för landskapet Åland (61/1996): 1 kap 1 § och 3 §, 2 kap. 2-3 §§, 4 kap. 1, 3-7 §§, 5 kap. 1 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 6 kap. 4-5 §§, 18 § punkt j), 23 och 28-29 §§, 7 kap. 4 §, 6 § och 8 §.
- Landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §
- Landskapslag om Ålands miljöprövningsnämnd (65/1997)

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs:

Avgift för beslutet	701,78 €
<u>Annonskostnader</u>	<u>455,37 €</u>
Totalt	1157,15 €

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Gällande tillstånd
3. Besvärсанvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Sofi Helenius
Föredragande

Ärendehantering

Ansökan har inkommit till miljöprövningsnämnden 11.02.2005.

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 04.3.2005-28.03.2005 på Kumlinge och Brändö kommunkanslis samt Ålands landskapsregerings anslagstavlur. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Under kungörelsetiden har inte några yttranden inkommit till miljöprövningsnämnden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande från Ålands landskapsregering, Brändö och Kumlinge kommun.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden per post. Beslutet kungörs på Brändö och Kumlinge kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlur och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkanslierna och på Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi.

I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.